

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-21>

**OVERVIEW OF THE PARTY LANDSCAPE AHEAD
OF THE EARLY PARLIAMENTARY ELECTIONS IN GERMANY**

**ОГЛЯД ПАРТІЙНОГО ЛАНДШАФТУ НАПЕРЕДОДНІ
ПОЗАЧЕРГОВИХ ПАРЛАМЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ У ФРН**

Vasylyndra V. R.

*Postgraduate student at the Department
of Political Science
and Public Administration
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Василиндра В. Р.

*аспірант кафедри політології
і державного управління
Ужгородський національний
університет
м. Ужгород, Україна*

Після урядової кризи 6 листопада 2024 року, канцлер Олаф Шольц (Соціал-демократична партія, СДПН) відправив у відставку свого міністра фінансів Крістіана Лінднера (Вільна демократична партія, ВДП), що призвело до виходу міністрів ВДП з «Ампель», що стало кінцем коаліції СДПН, ВДП та союзу Зелених/90. Напруга між політикою спрямованою на створення сприятливого середовища для економічної діяльності, та політикою попиту, спрямованою на посилення соціальної держави часто була причиною падіння урядів у Німеччині. Питання канцлера для блоку ХДС/ХСС, на відміну від виборів 2021 року, вирішено відносно швидко – союз партій висловив свою повну підтримку Фрідріху Мерцу [1]. 25 листопада Олафа Шольца одногослосно обрали кандидатом від СДПН на пост канцлера, але він досі залишається найнепопулярнішим лідером Німеччини. Опитування показало, що 60% німців вважають Бориса Пісторіуса найкращим кандидатом, у порівнянні з 21%, які віддають перевагу Олафу Шольцу [2]. Кандидатура Шольца підтверджена 11 січня, голосування відбувалося шляхом акламації, а не таємного голосування [3]. 17 листопада Зелені висунули чинного віце-канцлера Роберта Хабера кандидатом у канцлери [4], а 7 грудня Альтернатива для Німеччини висунула кандидатом Еліс Вайдель.

Питання мігрантів, шляхів залучення інвестицій, зниження цін та податків, тлумачення наслідків скасування механізму боргових лімітів, фінансування застарілої інфраструктури та збільшення оборонних витратів зачіпаються майже у всіх політичних програмах [5].

ХДС/ХСС пропонують підтримку України, закликають до заморожування надання притулку на кордоні. Союз також хоче працювати на міцний Європейський Союз і відносини з Францією та Польщею, проте, міжнародне співробітництво має бути спеціально спрямоване на стратегічні економічні інтереси Німеччини. Союз хоче розробити нову Стратегію національної безпеки та створити Раду національної безпеки, а два відсотки оборонних витрат бюджету розуміється як нижня межа для Німеччини. З міркувань безпеки та геополітичних міркувань Союз виступає за приєднання України до ЄС. Метою ХДС/ХСС є мирний процес, який Україна може очолити з позиції сили та на рівних [6].

Вільна демократична партія пропонує розширити обороноздатність, виступає за те, щоб і надалі надавати всебічну підтримку Україні, в тому числі далекобійною зброєю. Метою є відновлення територіальної цілісності України та можливість вступу країни до ЄС та НАТО. ВДП виступає за загальноєвропейський план виходу з закупівель російської енергії, а Китай розглядається насамперед як системний суперник, від якого необхідно захистити критично важливу інфраструктуру. Партія також віддана німецько-французькій співпраці та хоче зміцнити Веймарський трикутник [7].

Союз Зелени/90 віддають перевагу спільно-європейським рішенням, а не національним соло. Бачення «Зелених» – це «федеративна європейська республіка з власною конституцією». Зелени хочуть інвестувати в оборону значно більше ніж два відсотки ВВП, фінансуючи це за рахунок запозичень. Партія виступає за спільне використання ядерної зброї в рамках НАТО та створення європейської збройової промисловості для більш ефективного виробництва. «Зелені» хочуть продовжити санкції проти держави-агресора та зробити російські активи доступними для України [8].

Альтернатива для Німеччини. З точки зору АДН, зовнішня політика Німеччини має передусім керуватися власними інтересами. Партія хоче вийти з Міграційного пакту ООН і Пакту ООН про біженців. Зовнішня політика АДН визначається захистом кордонів від нелегальної імміграції. Партія хоче реформувати ООН, отримати для країни постійне місце в Раді безпеки ООН та відкидає спільну європейську зовнішню політику та політику безпеки. [9].

Соціал-демократична народна партія хоче й надалі підтримувати Україну, в тому числі зброєю та технікою. Довгостроковою метою є «Європейський оборонний союз» і конкурентоспроможна європейська оборонна промисловість, а країни Західних Балкан мають бути швидко

прийняті до ЄС. Партія наголошує на важливості німецько-французького партнерства, Веймарського трикутника та співпраці зі США [10].

Уряд на чолі з ХДС/ХСС вважається найбільш ймовірним, враховуючи його значну перевагу в опитуваннях [11]. Блок партій продемонстрував готовність обговорювати коаліцію з СДПН та ВДП, проте ХСС відкрито відмовився входити в уряд із Зеленими [12]. Разом з тим, усі партії відмовляються створювати коаліцію або будь-яким чином співпрацювати з Альтернативою для Німеччини, а Християнсько-демократичний союз прийняв «резолуцію про несумісність» щодо АДН і лівих, забороняючи будь-яку співпрацю з партіями на федеральному рівні [13]. Таким чином, п'ята велика коаліція в історії Німеччини між ХДС і СДПН може розглядатися як найбільш реалістична та можлива. Лідер ВДП Крістіан Лінднер заявив про своє бажання сформував уряд із ХДС/ХСС – коаліцією, яка часто зустрічалася протягом усієї сучасної історії Німеччини і яка востаннє була представлена у другому уряді Меркель [14]. Чи достатньо двох партій для коаліції більшості, може залежати від кількості партій, які увійдуть до Бундестагу. У той час як СДПН, ХДС/ХСС, Зелені та АДН перевищують поріг у 5%, доля ВДП, лівих, незалежних кандидатів та інших партій залишається невизначеною. Це означає, що кількість партій у Бундестазі може становити лише чотири або сягати восьми, що ускладнює прогнози щодо точного розподілу місць [15].

Література:

1. Söder bestätigt Verzicht: Merz wird Kanzlerkandidat der Union. URL: <https://www.tagesschau.de/inland/innenpolitik/k-frage-union-merz-100.html> (дата звернення: 12.02.2025).
2. ARD-DeutschlandTrend: Die SPD und die K-Frage: Pistorius vor Scholz. URL: <https://www.tagesschau.de/inland/deutschlandtrend/deutschlandtrend-3446.html> (дата звернення: 12.02.2025).
3. SPD-Bundesparteitag bestätigt Olaf Scholz als Kanzlerkandidaten. URL: <https://www.tagesschau.de/inland/bundestagswahl/scholz-kanzlerkandidatur-bestaetigt-100.html> (дата звернення: 12.02.2025).
4. Grüne stimmen für Robert Habeck als Kanzlerkandidat: 96,5 Prozent Zustimmung beim Parteitag. URL: <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/gruene-stimmen-fuer-robert-habeck-als-kanzlerkandidat-96-5-prozent-zustimmung-beim-parteitag-a-2f777093-fa16-4529-b696-96009d374287> (дата звернення: 13.02.2025).

5. Die Wahlprogramme zur Bundestagswahl im Vergleich. URL: <https://www.tagesschau.de/inland/bundestagswahl/programmvergleich> (дата звернення: 13.02.2025).
6. Politikwechsel für Deutschland Wahlprogramm von CDU und CSU. URL: <https://www.politikwechsel.cdu.de/sites/www.politikwechsel.cdu.de/files/docs/politikwechsel-fuer-deutschland-wahlprogramm-von-cdu-csu-1.pdf> (дата звернення: 12.02.2025).
7. Alles lässt sich ändern Das Wahlprogramm der FDP zur Bundestagswahl 2025. URL: https://www.fdp.de/sites/default/files/2024-12/fdp-wahlprogramm_2025.pdf
8. URL: <https://www.gruene.de/artikel/zusammen-wachsen> (дата звернення: 13.02.2025).
9. Zusammen wachsen: Unser Regierungsprogramm für die Bundestagswahl. URL: https://www.afd.de/wp-content/uploads/2025/02/AfD_Bundestagswahlprogramm2025_web.pdf (дата звернення: 14.02.2025).
10. Sozialdemokratische Partei Deutschlands (SPD). Mehr für Dich. Besser für Deutschland. Unser Programm für die Bundestagswahl 2025. URL: https://www.spd.de/fileadmin/Dokumente/Beschluesse/Programm/2025_SPD_Regierungsprogramm.pdf (дата звернення: 14.02.2025).
11. Frische Umfrage lässt wenig Spielraum für Merz: Ist die neue Regierung schon entschieden? URL: <https://www.merkur.de/politik/frische-umfrage-laesst-wenig-spielraum-fuer-merz-ist-die-neue-regierung-schon-entschieden-zr-93415815.html> (дата звернення: 12.02.2025).
12. "Wer weiß": Söders Nein zu Schwarz-Grün klingt nun etwas anders. URL: <https://www.br.de/nachrichten/bayern/soeders-nein-zu-schwarz-gruen-klingt-nun-etwas-anders,UTXgJoh> (дата звернення: 13.02.2025).
13. Bei Neuwahlen: Diese Koalitionen wären möglich. URL: <https://www.noz.de/deutschland-welt/politik/artikel/bei-neuwahlen-diese-koalitionen-waeren-moeglich-47964986> (дата звернення: 14.02.2025).
14. FDP: Christian Lindner drängt Union zu exklusivem Bündnis nach Bundestagswahl. URL: <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/bundestagswahl-2025-christian-lindner-draengt-union-zu-exklusivem-buendnis-mit-der-fdp-a-2a6d9aaf-848d-440d-9d93-1ed8e559d676> (дата звернення: 13.02.2025).
15. Germany's election: who are the key players and what is at stake? URL: <https://www.theguardian.com/world/2025/jan/23/germany-election-who-are-the-key-players-and-what-is-at-stake> (дата звернення: 13.02.2025).